

Till arbetspensionsanstalterna

ARBETSTAGARES PENSIONSavgIFT

I början av 1994 träder bestående lagar om arbetstagares pensionsavgift i kraft. Stadgandena ingår i arbetspensionslagarna (bl.a. APL, KAPL och KoPL). Arbetstagares pensionsavgift innehålls härafter också på sjukkassans kompletteringsdagpenningar.

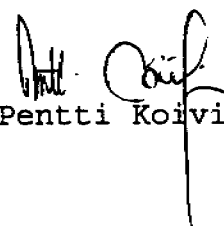
Social- och hälsovårdsministeriet har också utfärdat ett nytt beslut om innehållningen av arbetstagares pensionsavgift. Beslutet gäller endast arbetstagare som omfattas av APL.

Enligt det nya beslutet skall arbetstagares pensionsavgift också innehållas för den första ofullständiga kalendermånaden. Vid sammanlänkning kan arbetsgivaren innehålla arbetstagares pensionsavgift redan före den tredje kalendermånaden om en sammanlänkning av arbetsförhållandena bedöms vara förestående. Pensionsavgiften innehålls däremot inte på fortlöpande beskattningsbara personalförmåner såsom ränteförmåner.

I detta cirkulär lämnas nya anvisningar om innehållningen av arbetstagares pensionsavgift. Cirkuläret ersätter cirkulär A 51/92 och A 59/92.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Seppo Pietiläinen

Pentti Korvistoinen

Juridiska avdelningen

21.12.1993

Till arbetspensionsanstalterna

ARBETSTAGARES PENSIONSavgIFT

Republikens president stadfäste 28.6.1993 lagarna om justering av lagstiftningen beträffande systemet med flexibel pensionsålder (559-566/93). I lagarna ingår stadganden genom vilka arbetstagares pensionsavgift införs som en bestående del av arbetspensionsfinansieringen.

Regeringens proposition till lagarna (RP 26/1993) har sänts till pensionsanstalterna som bilaga till cirkulär A 21/93 och de stadfästa lagarna som bilaga till cirkulär A 33/93.

Social- och hälsovårdsministeriet (SHM) har givit ett beslut om tillämpningen av lagen (15.12.1993).

1

Bakgrund till arbetstagares pensionsavgift

I den inkomstpolitiska uppgörelsen av 29.11.1991 för 1992-1993 kom man bland annat överens om att en pensionsavgift för arbetstagarna införs för 1993. Eftersom denna överenskommelse endast gällde 1993, stiftades lagarna om arbetstagares pensionsavgift endast för 1993.

I den inkomstpolitiska uppgörelsen av 30.11.1992 för 1993-1994 kom parterna överens om att avgiften skall bestå efter 1993. Fr.o.m. 1994 blir löntagaravgiften en bestående del av arbetspensionsfinansieringen.

De bestående stadgandena om arbetstagares pensionsavgift motsvarar i huvuddrag stadgandena i 1993 års lag. Nytt är att ändringarna i arbetstagares pensionsavgift i fortsättningen kommer att utgöra 50 % av ändringarna i APL-pensionsförsäkringspremien, om inte arbetstagarnas och arbetsgivarnas centralorganisationer överenskommer annat. Nytt är också att ett belopp motsvarande arbetstagares pensionsavgift framdeles kommer att dras av från pensionslönen en-

Juridiska avdelningen

21.12.1993

ligt den av SHM för varje kalenderår fastställda koefficienten.

2

Pensionsavgiften gäller alla löntagare

Arbetstagares pensionsavgift erläggs för finansieringen av förvärvspensionerna inom alla förvärvspensionssystem som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande. Avgiften gäller således personer som innehar arbets- eller tjänsteförhållande eller annat anställningsförhållande.

Även om det på något annat ställe i lagen stadgas att arbetstagarna eller tjänsteinnehavarna inte deltar i finansieringen av pensionsskyddet, skall arbetstagares pensionsavgift uppbäras utan hinder av det.

Om arbetstagares pensionsavgift stadgas i 12 b § APL, 10 c § KAPL och 7 a § KoPL.

Särskilda stadganden utfärdas för dem som omfattas av Finlands Banks pensionsstadga, folkpensionsanstaltens pensionsreglemente och pensionsstadga (RP 307/1993 rd), KyPL och lagen om ortodoxa kyrkosamfundet.

Stadgandena om arbetstagares pensionsavgift för dem som omfattas av statens pensionssystem ingår i lagen om statens pensionsfond (942/93). Till lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare fogas ett stadgande om arbetstagares pensionsavgift (958/93).

För dem som omfattas av SjPL bestäms skyldigheten att betala försäkringspremier enligt SjPL. Arbetstagares pensionsavgift gäller inte företagare eftersom de bekostar sitt pensionsskydd själva.

Arbetstagares pensionsavgift gäller inte heller personer med förtroendeuppdrag, förutom om personen samtidigt står i arbetsförhållande till den som betalar arvodet. Pensionsavgiften gäller inte heller sådana arbetstagare som inte omfattas av arbetspensionslagarna och för vilka arbetsgivaren frivilligt har ordnat pensionsskydd (1 § 1 mom. APL och 1 c § APL). Det här beror på att arbetstagares pensionsavgift får innehållas endast om arbetsgivaren är skyldig att ordna pensionsskydd för arbetstagaren.

Juridiska avdelningen

21.12.1993

3

Pensionsavgiftens belopp

År 1993 och 1994 utgör pensionsavgiften tre procent av arbetstagarens lön enligt 4 § lagen om förskotts-
uppbörd.

Pensionsavgiften innehålls också på löneinkomst enligt 77 § lagen om inkomstskatt (=lön för utlands-
arbete), på lön enligt 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet
samt på betjäningavgifter. Pensionsavgiften inne-
hålls också på sjukkassans kompletteringsdagpenning
enligt lagen om försäkringskassor.

Efter 1994 utökas avgiften på tre procent med hälften av ökningen av den genomsnittliga APL-premien,
om inte annat särskilt stadgas. SHM utfärdar årligen
ett beslut om beloppet av arbetstagares pensionsav-
gift.

4

Innehållning av pensionsavgift vid APL-arbetsförhållande

Av de arbetstagare som omfattas av APL innehålls
pensionsavgiften till den del som arbetsgivaren vid
tidpunkten för löneutbetalningen är skyldig att ord-
na pensionsskydd för arbetstagaren. Avsikten med
detta stadgande är att pensionsavgiften i regel
skall betalas för sådan lön för APL-arbetsförhållan-
de som också ger pension.

Pensionsavgiften innehålls på basis av APL-arbets-
förhållandet och inte på basis av det arbetsrättsli-
ga arbetsförhållandet (märk bl.a. bestämmelserna om
upphörande av APL-arbetsförhållande och oavlönade
avbrott i arbetet som är längre än ett år).

I SHM:s beslut (av 15.12.1993) ingår närmare anvis-
ningar för sådana situationer. SHM:s beslut gäller
inte arbetstagare som omfattas av KAPL eller KOPL.

Enligt SHM:s beslut innehålls arbetstagares pension-
avgift inte av arbetstagaren om man vid **löneutbe-
talingstidpunkten** vet eller uppskattar att lönen
inte kommer att ge pension. Avgörandet ändras inte
även om det senare visar sig att APL kommer att
tillämpas på arbetstagaren. Pensionsavgiften återbe-
talas inte heller om det senare framgår att arbets-
tagaren inte omfattades av APL. (Se dock punkt 4.2
om sammanlänkning).

Juridiska avdelningen

21.12.1993

4.1

Månadslönen understiger gränsbeloppet i APL

Månadslönen skall vara minst lika stor som gränsbeloppet i lagen (1 070 mk/mån år 1994) för att den skall ge pension enligt APL.

Om lönen för en kalendermånad understiger eller vid tidpunkten för löneutbetalningen uppskattas understiga gränsbeloppet i APL, innehålls ingen pensionsavgift för månaden. Arbetstagares pensionsavgift skall inte innehållas även om arbetsgivaren i ett sådant fall frivilligt ordnat pensionsskydd för arbetsförhållandet.

Om lönen har nått upp till gränsbeloppet i APL men senare sjunkit under gränsbeloppet och arbetsgivaren inte har anmält det till pensionsanstalten, omfattas arbetstagaren fortfarande av försäkringen (1 § 1 mom. APF) och pensionsavgiften skall innehållas.

4.2

APL-arbetsförhållandets längd

Ett arbetsförhållande som är kortare än en månad ger ingen pension. Pensionsavgiften innehålls om APL-arbetsförhållandet har pågått en månad före tidpunkten för löneutbetalningen eller om arbetsförhållandet enligt de uppgifter som föreligger vid tidpunkten för löneutbetalningen uppskattas pågå minst en månad.

Sammanlänkning

Om arbetstagaren har minst tre på varandra följande arbetsförhållanden till samma arbetsgivare som alla har pågått kortare tid än en månad och om lönen för varje kalendermånad har uppgått till minst gränsbeloppet i APL och arbetstiden varit minst 20 timmar i månaden, bildas av dessa arbetsförhållanden ett pensionsgrundande APL-arbetsförhållande (sammanlänkning).

Om det är möjligt att under den tredje kalendermånaden bedöma att en sammanlänkning av arbetsförhållandena är förestående, skall pensionsavgiften innehållas fr.o.m. den tredje kalendermånaden. Pensionsavgiften innehålls inte retroaktivt för de två föregående kalendermånaderna.

Om det redan före den tredje kalendermånaden är möjligt för arbetsgivaren att bedöma att arbetsförhållandena kommer att sammanlänkas, kan pensionsavgiften innehållas fr.o.m. följande löneutbetalning, dvs. på lön som ännu inte betalats ut. Om det sedan visar sig att arbetet inte omfattas av APL, skall

Juridiska avdelningen

21.12.1993

arbetsgivaren återbetala den innehållna pensionsavgiften till arbetstagaren.

4.3

APL-arbetstagare som är under 14 eller över 65 år

Arbetsgivaren är skyldig att ordna pensionsskydd för arbetstagaren efter det år under vilket arbetstagaren fyller 13 år. Arbetstagarers pensionsavgift innehålls inte heller före det år under vilket arbetstagaren fyller 14 år.

Arbetsgivaren är inte skyldig att betala försäkringspremier för arbetstagare som är över 65 år. Om APL-arbetsförhållandet fortsätter efter den månad då arbetstagaren fyller 65 år, innehålls arbetstagarers pensionsavgift inte heller längre. Ännu för den månad som arbetstagaren fyller 65 år skall pensionsavgiften innehållas.

4.4

Pensionerad APL-arbetstagare

Om arbetstagaren har rätt till heleffektiv arbetspension i form av invalidpension (full invalidpension eller delinvalidpension), individuell förtidspension (till ett belopp som motsvarar full invalidpension eller delinvalidpension) eller arbetslöshetspension, innehålls arbetstagarers pensionsavgift inte. Då förutsätts att arbetstagaren bevisar för arbetsgivaren att han är pensionerad, varefter pensionsavgiften inte längre innehålls. För detta redogörs för pensionstagaren i det material som finns bifogat pensionsbeslutet. Folkpensionen inverkar inte på pensionsavgiften.

Arbetstagarers pensionsavgift innehålls när den individuella förtidspensionen är vilande medan arbetstagaren förvärvsarbetar. Pensionsavgiften innehålls också av den som uppbär deltidspension och förtida ålderspension.

Av den som uppbär generationsväxlingspension, avträdelsepension eller avträdelseersättning och står i arbetsförhållande innehålls pensionsavgiften, eftersom arbetet också ger pension.

Om pensionen upphör, skall arbetstagaren genast meddela det till arbetsgivaren.

Juridiska avdelningen

21.12.1993

4.5

Lön som ligger till grund för APL-arbetstagares pensionsavgift

Arbetstagares pensionsavgift innehålls i regel på all lön som är underkastad förskottsinnehållning. Pensionsavgiften innehålls således på det sammanlagda beloppet penninglön och naturaförmåner. Om arbetstagarens lön likväl enbart består av naturaförmåner, innehålls inte någon pensionsavgift.

Genom SHM:s beslut skall arbetstagares pensionsavgift enligt APL inte tillämpas på vissa särskilt nämnda inkomstslag, såsom semesterersättning som betalas när ett arbetsförhållande upphör. Detta gäller däremot inte KAPL och KoPL.

4.5.1

Semesterersättning som betalas när ett APL-arbetsförhållande upphör

Semesterersättning som betalas när ett APL-arbetsförhållande upphör räknas inte med i pensionslönen och arbetsgivaren behöver inte heller betala försäkringspremier på den. Arbetstagares pensionsavgift innehålls inte heller på sådan semesterersättning.

4.5.2

Annan ersättning

Pensionsavgiften gäller sådana förskottsinnehållning underkastade förmåner som räknas med i APL-lönen, såsom sparlivförsäkring som arbetsgivaren tecknat för en anställd.

Däremot innehålls arbetstagares pensionsavgift inte på sådana ersättningar som betalas vid arbetsförhållandets slut eller under pågående arbetsförhållande och som inte räknas med i pensionslönen. Sådana ersättningar är bl.a. skadestånd i samband med uppsägning, lön för uppfinningar som gjorts i arbetet och personalförmåner, såsom ränteförmåner.

4.6

Betjäningsavgifter

Fastän betjäningsavgifter som förtjänats i arbetsförhållande inte är förskottsinnehållning underkastad lön, räknas de med i den pensionsgrundande lönen. Sålunda innehålls också arbetstagares pensionsavgift på dem.

Det är närmast garderobvaktmästarna som får sådana betjäningsavgifter. De betalar förskottsskatt direkt till skattemyndigheterna på betjäningsavgifterna. För att arbetsgivaren månatligen skall kunna innehålla arbetstagares pensionsavgift skall arbetstagaren i början av året eller när arbetsförhållandet

Juridiska avdelningen

21.12.1993

inleds för sin arbetsgivare uppge beloppet betjä-
ningsavgifter som ligger till grund för skatten. På
detta belopp betalar arbetstagaren arbetstagares
pensionsavgift till arbetsgivaren.

4.7

Arvoden för förtroendeuppdrag

Pensionsavgiften innehålls på arvode för förtroen-
deuppdrag endast när den förtroendevalda samtidigt
står i APL-arbetsförhållande till den som betalar
arvodet. I sådana fall läggs arvoden för förtroen-
deuppdraget till APL-lönen för arbetsförhållandet.

I övriga fall innehålls pensionsavgiften inte på ar-
voden för förtroendeuppdrag, eftersom den som inne-
har ett privat förtroendeuppdrag varken står i
tjänste- eller i arbetsförhållande. Så är fallet
oberoende av om pensionsskydd enligt 1 b § APL har
ordnats för förtroendeuppdraget eller inte.

4.8

Ambassadanställda

Finsk arbetspensionslagstiftning tillämpas på sådant
arbete som utförs i Finland av den administrativa
och tekniska personalen vid en diplomatisk beskick-
ning och på medlemmar av beskickningarnas stab, om
de är finska medborgare eller fast bosatta i Fin-
land.

Om beskickningen i egenskap av arbetsgivare är skyl-
dig att ordna pensionsskydd enligt APL, innehålls
också pensionsavgiften av arbetstagarna på APL-lönen
för arbetsförhållandet. Hur skatteförskottet i prak-
tiken erläggs saknar betydelse. Fastän det finns ett
specialstadgande enligt vilket en diplomatisk be-
skickning i Finland i egenskap av arbetsgivare är
befriad från att verkställa förskottsinnehållning,
skall arbetstagares pensionsavgift innehållas.

Utrikesministeriet har 2.9.1993 sänt ett meddelande
om arbetstagares pensionsavgift till ambassaderna.

5

Arbetstagare som omfattas av KAPL och KoPL

Av dem som omfattas av KAPL eller KoPL innehåller
arbetsgivaren pensionsavgiften på den lön på vilken
arbetsgivaren själv är skyldig att betala försäk-
ringspremier. Någon pensionsavgift innehålls inte
för tiden före det kalenderår under vilket KAPL-
eller KoPL-arbetstagaren fyller 14 år.

Juridiska avdelningen

21.12.1993

Av KAPL-arbetstagare i statens eller kommunens tjänst innehålls pensionsavgiften på samma sätt som av övriga KAPL-anställda.

Pensionstillväxten saknar betydelse för KAPL- eller KoPL-arbetstagarens liksom för arbetsgivarens betalningsskyldighet. SHM:s beslut om att arbetstagares pensionsavgift inte skall innehållas på vissa inkomstslag gäller inte arbetstagare som omfattas av KAPL eller KoPL.

Sålunda innehåller arbetsgivaren pensionsavgiften av KAPL- eller KoPL-arbetstagaren oberoende av arbetsförhållandets längd och lönen. Pensionsavgiften innehålls också av pensionerade KAPL- och KoPL-arbetstagare.

Arbetsgivaren innehåller pensionsavgiften av KAPL- eller KoPL-arbetstagaren alltid i samband med löneutbetalningen.

6

Lön enligt lagen om lönegaranti

För lön som staten betalar med stöd av lagen om lönegaranti erhålls i regel ingen arbetsgivarpremie. Det har således inte heller ansetts skäligt att innehålla arbetstagares pensionsavgift på sådan lön. I lagen om lönegaranti ingår inte heller något stadgande som ger rätt till det (jfr 10 § L om lönegaranti för sjömän). Enligt SHM:s beslut innehålls arbetstagares pensionsavgift således inte på lön som betalas enligt lagen om lönegaranti.

Från början av 1993 har det varit möjligt för ett konkursbo att anstå om lönegaranti på sina arbetstagares vägnar. Detta går under namnet "påskyndad lönegaranti". Arbetstagares pensionsavgift innehålls inte heller när det är fråga om påskyndad lönegaranti.

På motsvarande sätt innehålls arbetstagares pensionsavgift inte heller på lön som enligt lagen om lönegaranti betalas till KAPL- eller KoPL-arbetstagare.

7

Utmätning av lönen hos arbetsgivaren

Utsökningsmyndigheterna innehåller inte arbetstagares pensionsavgift när lönen utmäts hos arbetsgivaren. Tolkningen överensstämmer således med lönen enligt lagen om lönegaranti. I SHM:s beslut tas inte ställning till utmätning.

Juridiska avdelningen

21.12.1993

8

Lön av konkursbo

Löner som förfallit till betalning före konkursen

Arbetstagares pensionsavgift **innehålls inte** på lönefordringar som bevakats vid konkurs och **som förfallit till betalning innan konkursen inletts** och som skall betalas ur konkursboet, eftersom konkursboet inte är någon arbetsgivare utan ett företag som försatts i konkurs. Pensionsavgiften innehålls inte oavsett om arbetstagaren omfattats av APL, KAPL eller KoPL.

Lön för uppsägningstiden

En konkurs som sådan leder inte till att arbetsförhållandet upphör. Först när arbetsgivaren har försatts i konkurs kan arbetsavtalet i enlighet med 41 § 1 mom. lagen om arbetsavtal sägas upp så att det upphör inom 14 dagar från uppsägningen, fastän uppsägnings- eller arbetsavtalstiden är längre.

Fordringsanspråk av två slag kan rikta sig till ett konkursbos tillgångar. Konkursfordran är en sådan fordringsrätt där rättsgrunden har uppkommit före konkursen och som kan bevakas vid konkurs.

Själva konkursboet kan också vara gäldenär. Fordringsrätten till en sådan s.k. masskuld har uppkommit först efter det att konkursen börjat. Lön för uppsägningstiden som konkursboet betalat är boets masskuld.

I regel håller pensionsanstalten försäkringen i kraft om arbetsgivaren går i konkurs, och arbetstagaren tjänar också in pension för uppsägningstiden. Försäkringspremierna beräknas likväl särskilt för tiden före och efter konkursen.

Det är sålunda konkursboet som skall betala försäkringspremier på lönen för uppsägningstiden. Eftersom meningen är att arbetstagarna skall delta i finansieringen av pensionerna och eftersom de tjänar in pension för uppsägningstiden, skall arbetstagares pensionsavgift också **innehållas på lönen för uppsägningstiden.**

Juridiska avdelningen

21.12.1993

Arbete för konkursbo

Om arbetstagaren fortsätter att arbeta för konkursboet sedan konkursen börjat, har konkursboet arbetsgivarställning och innehåller arbetstagares pensionsavgift på arbetstagarnas löner. Konkursboet är då skyldigt att också betala arbetsgivarens försäkringspremie enligt APL, KAPL eller KoPL.

9

Kompletteringsdagpenning

Kompletteringsdagpenningen är en förmån som betalas såsom ersättning motsvarande lön för sjukdomstid enligt stadgarna för en sjukkasse som är verksam på arbetsplatsen (arbetsplatskasse eller kompletteringskasse). Kompletteringsdagpenningen är beskattningsbar inkomst som räknas med i pensionslönen.

Fastän det inte är arbetsgivaren som betalar kompletteringsdagpenningen och dagpenningen inte räknas till den lön som avses i 4 § lagen om förskottsuppbörd, skall arbetstagares pensionsavgift enligt lagen innehållas på den (12 b § 2 mom. APL).

Sjukkassan innehåller arbetstagares pensionsavgift på kompletteringsdagpenningen och redovisar avgiften till arbetsgivaren, som inför beloppet i arbetstagarens innehållningsbevis.

10

Inkomster enligt källskattelagen

Förutom på lön enligt 4 § lagen om förskottsuppbörd innehålls arbetstagares pensionsavgift också på lön enligt 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (12 b § APL).

Den som inte har varit bosatt i Finland under beskattningsåret är endast begränsat skattskyldig. Den lön som han får från Finland beskattas enligt källskattelagen, om inte annat följer av bestämmelserna i skatteavtalen. Källskatten är slutgiltig. Löneinkomsterna enligt källskattelagen är APL-lön till den del som de i normala fall hade betraktats som förskottsinnehållning underkastad löneinkomst, och arbetstagares pensionsavgift skall innehållas på dem.

Juridiska avdelningen

21.12.1993

11

Lön för utlandsarbete

En i Finland bosatt person är enligt lagen om inkomstskatt allmänt skattskyldig för inkomst från Finland och andra länder. Med vissa undantag är sådan löneinkomst som en finsk medborgare fått utomlands skattefri inkomst i Finland enligt 77 § lagen om inkomstskatt. Arbetsgivares pensionsavgift innehålls också på sådan löneinkomst (12 b § APL).

När arbetet har inletts före 1994

Arbetstagares pensionsavgift innehålls på lön för utlandsarbete som omfattas av APL, KAPL eller KoPL. Pensionsavgiften innehålls då på det belopp som betraktas som pensionslön. Den faktiska penninglönen jämte eventuella naturaförmåner räknas med i pensionslönen.

När arbetet har inletts 1994 eller senare

I början av 1994 träder stadgandena om försäkring av arbetstagare som förvärvsarbetar utomlands i kraft (1 c § APL, 1 a § KAPL och 1 a § KoPL). Stadgandena skall tillämpas om inte annat följer av EES-avtalet eller överenskommelse om social trygghet. Enligt de nya stadgandena skall en arbetstagare som av en finsk arbetsgivare utsänds till ett annat land obligatoriskt försäkras enligt finsk lagstiftning under två års tid. Efter det kan arbetsgivaren få befrielse från försäkringsskyldigheten.

Också lönen (=försäkringslönen) bestäms enligt de nya stadgandena när personen arbetar utomlands. Såsom försäkringslön betraktas i princip den lön som i Finland betalas för motsvarande arbete (7 § 5 mom. APL, 6 § KAPL och 7 § KoPL). Arbetsgivaren och arbetstagaren kan inom ramen för lagens stadganden komma överens om försäkringslönens belopp. Stadgandena gäller allt utlandsarbete på vilket de finska arbetspensionslagarna tillämpas.

Sammandrag

Arbetstagares pensionsavgift skall alltid innehållas när arbetstagaren försäkras enligt finsk lagstiftning. Om utlandsarbetet har börjat före 1994, innehålls pensionsavgiften på det faktiska lönebeloppet. Om utlandsarbetet däremot har börjat 1994 eller senare, skall de nya stadgandena tillämpas och pensionsavgiften innehållas på det överenskomna beloppet av försäkringslönen.

Juridiska avdelningen

21.12.1993

Frivillig försäkring

Enligt de stadganden som trätt i kraft i början av 1994 kan en finsk arbetsgivare i vissa fall också teckna en frivillig försäkring enligt APL, KAPL eller KoPL för en arbetstagare som arbetar utomlands. Arbetstagares pensionsavgift innehålls då inte. Det här beror på att arbetstagares pensionsavgift endast får innehållas om arbetsgivaren är skyldig att ordna pensionskydd.

För stadgandena om utlandsarbete redogörs i ett cirkulär som utkommer senare i år.

12

Innehållning av pensionsavgiften

Arbetstagares pensionsavgift och arbetsgivarens försäkringspremie utgör tillsammans den arbetspensionspremie som uppbärs för finansieringen av förvärvspensionerna.

En gemensam överenskommelse har träffats om införandet av arbetstagares pensionsavgift. Skyldigheten att innehålla pensionsavgiften grundar sig på 12 b § APL, 10 c § KAPL och 7 a § KoPL.

Enligt dessa stadganden skall arbetsgivaren innehålla arbetstagares pensionsavgift i samband med löneutbetalningen. Om arbetsgivaren likväl inte innehåller avgiften, svarar arbetsgivaren för hela premien gentemot pensionsanstalten. Det finns inga andra påföljder för arbetsgivaren i lagen. Om arbetsgivaren låter bli att innehålla pensionsavgiften, betraktas den uteblivna pensionsavgiften såsom arbetstagarens inkomst i beskattningen. I detta fall blir det också fel i förskottsinnehållningen och arbetstagaren torde bli tvungen att betala restskatt.

Även om skattemyndigheterna betraktar den uteblivna pensionsavgiften såsom beskattningsbar inkomst, räknas den likväl inte med i pensionslönen, eftersom den inte kan betraktas som överenskommet vederlag för utfört arbete. Dessutom skulle arbetstagarna utan grund försättas i olikvärdig ställning om den uteblivna pensionsavgiften räknades med i pensionslönen.

Arbetsgivaren innehåller pensionsavgiften på bruttolönen vid tidpunkten för löneutbetalningen, med en pennis noggrannhet. Pensionsavgiften återbetalas inte om det senare framgår att arbetstagaren inte omfattades av arbetspensionslagen (se dock sammanlänkning, punkt 4.2). Inte heller om det konstateras

Juridiska avdelningen

21.12.1993

att arbetstagaren omfattats av en annan arbetspensionslag återbetalas pensionsavgiften.

Eftersom pensionsavgiften är slutgiltig, får arbetsgivaren inte längre senare innehålla avgiften retroaktivt. Avgörandet om innehållningen av pensionsavgiften görs vid tidpunkten för löneutbetalningen. Arbetsgivaren får uppbära den uteblivna pensionsavgiften retroaktivt endast i sådana fall när arbetstagaren har försummat sin skyldighet att meddela att hans pension upphört eller vilket beloppet betjäningsavgifter är.

Arbetsgivaren svarar för att arbetstagarers pensionsavgift betalas till pensionsanstalten på samma sätt som han svarar för sin egen pensionsförsäkringspremie. Pensionsanstalten riktar krav beträffande försummelser endast till arbetsgivaren. Arbetsgivaren betalar arbetspensionspremien till pensionsanstalten utan specifikation.

Arbetsgivaren och arbetstagaren kan komma överens om det sätt på vilket pensionsavgiften innehålls, om den inte kan innehållas i samband med löneutbetalningen (t.ex. vid utlandsarbete).

Pensionsavgiften och arbetsgivarens lönebokföring

Av arbetsgivarens lönebokföring skall de innehållna pensionsavgifterna framgå person för person. Uppgiften införs i innehållningsbeviset som ges till arbetstagaren. Det är inte möjligt för pensionsanstalterna att uppdelar den sammanlagda försäkringspremien i arbetsgivarens och arbetstagarers andel.

I arbetsgivarens bokföring skall den summa som uppburits i arbetstagarers pensionsavgifter registreras separat, eftersom endast arbetsgivarens andel av de sammanlagda försäkringspremierna är avdragbar i företagsbeskattningen.

Redovisning av arbetstagarers pensionsavgift till pensionsstiftelse

Arbetsgivaren skall i bidrag till pensionsstiftelsen betala de pensionsavgifter som innehållits av arbetstagaren till den del som bidragen behövs för finansieringen av förvärvspensionerna. Arbetsgivaren behöver sålunda inte redovisa arbetstagarers pensionsavgift till pensionsstiftelsen om pensionsstiftelsens pensionsansvar är fullständigt täckt (SHM:s bestämmelse av 1.6.1993).

Juridiska avdelningen

21.12.1993

13

Pensionsavgiften är avdragsgill i beskattningen

Arbetstagares pensionsavgift är avdragsgill i beskattningen i Finland. Skatteavdragsandelen inverkar inte på de frivilliga pensionsförsäkringspremiernas avdragbarhet.

Det faktum att avgiften är avdragsgill tas i betraktande vid förskottsinnehållningen redan när förskottsinnehållningsprocenten bestäms.

14

Hur pensionsavgiften inverkar på pensionslönen

Arbetstagares pensionsavgift minskar inte pensionslönen 1993. Pensionslönen för 1993 bestäms alltjämt enligt samma principer som vid innehållning av förskottsskatt, dvs. på bruttolönen.

Fr.o.m. 1.1.1994 ändras räkneregeln för pensionslönen så att ett belopp motsvarande arbetstagares pensionsavgift dras av från lönen för de kalenderår som ligger till grund för pensionslönen. Avdraget begränsas likväl till högst den procentsats med vilken löntagarnas realinkomster har stigit sedan arbetstagares pensionsavgift infördes.

Avdraget görs enligt den av social- och hälsovårdsministeriet fastställda koefficienten. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer koefficienten för varje kalenderår utgående från löne- och prisnivån i 9 § APL. Koefficienten skall offentliggöras senast en månad före början av det kalenderår fr.o.m. vilket koefficienten tillämpas. För 1994 fastställs koefficienten likväl undantagsvis före slutet av januari 1994.

Lönen multipliceras med den för varje enskilt år fastställda koefficienten. Den så erhållna summan dras av från lönen. Koefficienten fastställs till noll för 1993 och därför inverkar arbetstagares pensionsavgift inte ännu 1994 på pensionslönen. Enligt nuvarande beräkningar kommer koefficienten att fastställas till ett tal som är större än noll ungefär år 1996 - 1997.

Andelen motsvarande arbetstagares pensionsavgift dras av från den pensionsgrundande lönen enligt APL, KAPL och KoPL (7 § 5-7 mom. APL, 5 § 1 mom. KAPL, 5 § 1 mom. KoPL).

Juridiska avdelningen

21.12.1993

14.1

När arbetstagares pensionsavgift inte inverkar på lönen

Gränsbeloppen i APL, KAPL och KoPL

Vid uppskattning av lönebeloppet i samband med tillämpningen av 1 § 1 mom. 2 punkten APL skall beloppet motsvarande arbetstagares pensionsavgift inte dras av från lönen. Pensionsanstalten gör avdraget först när den bestämmer pensionslönen (1 § 1 mom. APF).

Vid prövning av huruvida arbetstagarens löner uppgår till det lägre gränsbeloppet i 5 § 2 mom. KAPL eller till det högre gränsbeloppet i 7 § 1 mom. KAPL skall på motsvarande sätt beloppet motsvarande arbetstagares pensionsavgift ännu inte dras av från lönen. Pensionsanstalten gör avdraget först när den bestämmer pensionslönen. Den KAPL-pensionsgrundande lönen kan således ligga under gränsbeloppet.

På samma sätt förfars vid prövning av huruvida arbetstagarens KoPL-löner uppgår till beloppet i 3 § 2 mom. KoPL.

Tekniskt avbrott För att tekniskt avbrott skall kunna tillämpas på ett APL-arbetsförhållande förutsätts bl.a. att lönen har sjunkit med minst en fjärdedel eller stigit med en tredjedel när arbetstiden ändrats. Vid bedömningen av förändringarna i lönenivån dras beloppet motsvarande arbetstagares pensionsavgift inte av från lönen.

Lönen för den som lyfter individuell förtidspension

Till grund för prövningen av lönen för den som lyfter individuell förtidspension tas lönen före avdraget för arbetstagares pensionsavgift.

14.2

När arbetstagares pensionsavgift inverkar på lönen

Pensionslön

När pensionslönen bestäms enligt 7 § 1 mom. APL skall från lönen för varje enskilt kalenderår först dras av ett belopp som motsvarar den procentsats för arbetstagares pensionsavgift som fastställts för kalenderåret. På basis av de återstående lönerna för varje enskilt kalenderår väljs de kalenderår vilkas löner skall läggas till grund för pensionslönen enligt 7 § 1 mom. APL.

Juridiska avdelningen

21.12.1993

Justering av pensionslönen enligt prövning

Till grund för pensionslönen vid justering av pensionslönen enligt prövning läggs den lön därifrån ett belopp motsvarande arbetstagares pensionsavgift dragits av.

Samordning Pensionslönen används som samordningsgrund. Beloppet motsvarande arbetstagares pensionsavgift har således redan dragits av från lönen när pensionslönen bestäms.

Deltidspension När inkomstbortfallet beräknas, dras beloppet motsvarande arbetstagares pensionsavgift av från lönen för heltidsarbetet. Det dras också av från lönen för deltidarbetet.

Förtroendeuppdrag Arbetstagares pensionsavgift gäller person med förtroendeuppdrag endast om han samtidigt står i arbetsförhållande till den som betalar arvodet. När pensionen för förtroendeuppdraget bestäms, dras beloppet motsvarande arbetstagares pensionsavgift likväl av från lönen.

Utlandsarbete för vilket frivillig försäkring tecknats enligt 1 c § APL

Fastän arbetstagares pensionsavgift inte innehålls när en frivillig APL-försäkring tecknats för utlandsarbetet (1 c § APL, 1 a § KAPL och 1 a § KoPL), dras beloppet motsvarande arbetstagares pensionsavgift av från försäkringslönen när pensionen bestäms.

15

Ändringssökande Beträffande arbetstagares pensionsavgift gäller i tillämpliga delar vad som i APL, KAPL och KoPL stadgats om arbetsgivares rätt att söka ändring i ärenden som gäller pensionsförsäkringspremien.

Om arbetstagaren är missnöjd med den pensionsavgift som innehållits av honom, kan han anföra grundbesvär hos pensionsnämnden i enlighet med 22 § APL. Besvåren skall inlämnas inom loppet av två år från början av det år som följer efter året då pensionsavgiften innehållits.

För grundbesväret behövs inget beslut. Arbetstagaren kan till besvåren foga en löneberäkning eller ett förskottsinnehållningsbevis varav det belopp som innehållits i pensionsavgifter framgår.

Arbetstagaren kan söka ändring i pensionsnämndens beslut hos försäkringsdomstolen.

Juridiska avdelningen

21.12.1993

Ikraftträdande

De bestående stadgandena om arbetstagares pensionsavgift träder i kraft 1.1.1994. Arbetstagares pensionsavgift skall innehållas på sådan kompletteringsdagpenning som har betalats 1.1.1994 eller senare.

Enligt de nya stadgandena skall arbetstagares pensionsavgift innehållas på lön som betalats 1.1.1994 eller senare enligt kassapincipen, dvs. enligt situationen vid betalningstidpunkten. Om arbetsförhållandet t.ex. inte längre fortsätter 1995 men lön eller särskilda betalningar som hänför sig till 1994 ännu erläggs 1995, skall pensionsavgiften erläggas enligt 1995 års belopp.

**Social- och hälsovårdsministeriets beslut
om arbetstagares pensionsavgift**

Utfärdat i Helsingfors den 15 december 1993

Social- och hälsovårdsministeriet har med stöd av 12 b § 5 mom. lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/61), sådant det lyder i lag av den 28 juni 1993 (559/93), beslutat:

1 §

Detta beslut skall tillämpas på arbetstagare som omfattas av lagen om pension för arbetstagare.

visar sig inte omfattas av lagen om pension för arbetstagare är arbetsgivaren skyldig att återställa den innehållna pensionsavgiften till arbetstagaren.

2 §

Arbetstagares pensionsavgift innehålls inte på en arbetstagares månatliga arbetsinkomst som vid tidpunkten för löneutbetalningen inte överstigit eller som inte uppskattas överstiga det belopp som stadgas i 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare.

4 §

Arbetstagares pensionsavgift innehålls inte före det kalenderår under vilket arbetstagaren fyller 14 år och inte efter den månad under vilken arbetstagaren fyller 65 år.

3 §

Arbetstagares pensionsavgift innehålls inte om arbetsförhållandet fram till tidpunkten för löneutbetalningen inte fortgått eller inte beräknas fortgå minst en månad.

5 §

Arbetstagares pensionsavgift innehålls inte på semesterersättning som skall betalas när arbetsförhållandet upphör och inte heller på andra ersättningar som lämnas obeaktade när den pensionsgrundande lönen räknas ut.

Arbetstagares pensionsavgift innehålls dock från och med den tredje kalendermånaden förutsatt att villkoren i 1 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare beräknas bli uppfyllda även den tredje kalendermånaden av arbetsförhållandet. Om arbetsgivarens bedömning redan före den tredje kalendermånaden är att ovan nämnda villkor uppfylls under tre på varandra följande kalendermånader, kan pensionsavgift börja innehållas redan från och med följande löneutbetalning. Om arbetet

6 §

Arbetstagares pensionsavgift innehålls inte på löner som betalats enligt lagen om lönegaranti (649/73).

7 §

Arbetstagares pensionsavgift innehålls inte hos den som uppbär heileffektiv invalid- eller arbetslöshetspension, förutsatt att arbetstagaren för sin arbetsgivare påvisar att han är pensionerad. Arbetstagaren skall underrätta arbetsgi-

varen om pensionen upphör.

Arbetstagares pensionsavgift innehålls hos personer som har vilande individuell förtidspension. Arbetstagares pensionsavgift innehålls inte hos den som uppbär individuell förtidspension enligt beloppet av delpension.

8 §

Arbetstagaren skall i början av året eller då arbetsförhållandet börjar meddela arbetsgivaren beloppet av betjäningssavgift som ligger till grund för skatten. Arbetsgivaren uppbär på basis härav månatligen arbetstagares pension

Helsingfors den 15 december 1993

Social- och hälsovårdsminister

savgift hos arbetstagaren.

9 §

En sjukkasse som verkar i anslutning till arbetsgivaren innehåller arbetstagares pensionsavgift på den kompletteringsdagpenning som sjukkassan betalar ut. Sjukkassan redovisar den innehållna pensionsavgiften till arbetsgivaren.

10 §

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 1994.

Regeringsråd
som byråchef

Juridiska avdelningen/epu

16.12.1993

ERSÄTTNINGAR SOM BETALAS UNDER PÅGÅENDE ARBETSFÖRHÅLLANDE

	Lön enligt 4 § lagen om förskotts- uppbörd	Pensionslön	Arbetstaga- res pen- sionsavgift år 1993	Arbetstaga- res pen- sionsavgift från 1994
För sjuk- domstid er- lagd skill- nad mellan lön och sjukdagpen- ning	ja	ja	ja	ja
Tilläggsdag- penning	nej	nej	nej	nej
Upphavs- rättsersätt- ningar, re- prisarvoden, royalties	nej	nej	nej	nej
Personalför- måner	delvis	nej	ja om för- skottsinneh.	nej
Betalningar till perso- nalfond, fondandelar m.m.	nej	nej	nej	nej
Gåvor i form av föremål	nej	nej	nej	nej
Uppfinningar i arbetet	ja om de uppkommit i samband med arbetet	nej	nej	nej
Förtroende- mannaarvoden som betalats i arbetsför- hållande	ja	ja	ja	ja
Övriga för- troendeman- naarvoden	ja	ja om friv. försäkring enl.1b § APL	nej	nej
Arvoden till medlemmar av sjukkassans styrelse o.dyl.	ja	nej	nej	nej
Vinstandel till tyst bolagsman i Kb	nej	nej	nej	nej
Enbart natu- raförmån	ja	ja	nej	nej